

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor
Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken
Binnenlandse Zaken en Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koningin
Justitie

datum 15 april 2010

Betreffende wetsvoorstel:

32213 (R1903) Wijziging van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden in verband met de wijziging van de staatkundige hoedanigheid van de eilandgebieden van de Nederlandse Antillen (Rijkswet wijziging Statuut in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 15 april 2010 aangenomen door de Tweede Kamer. PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, SGP, ChristenUnie en het CDA stemden voor.

Aangenomen en overgenomen amendementen

Artikel II, onderdeel E, artikel 12a

17 (bijzonder gedelegeerden Wever en Thijsen)

Wat betreft de in artikel 12a voorgestelde bepaling geldt dat deze volgens de indieners van dit amendement te vrijblijvend geformuleerd is. De tekst laat in het midden welke geschillen behandeld kunnen worden. Wil er sprake zijn van het scheppen van een adequate voorziening voor een onafhankelijke beslechting van geschillen over de juridische interpretatie van de door de drie landen gezamenlijk overeengekomen Statutaire bepalingen, dan moet nu duidelijk blijken dat de landen zich bij voorbaat committeren om op grond van artikel 12a mee te werken aan het tot stand brengen van een adequate onafhankelijke voorziening tot beslechting van juridische geschillen ten aanzien van de interpretatie van de bepalingen van het Statuut.

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → 20. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 15 april 2010

blad 2

Nu volgens de memorie van toelichting een effectieve behartiging van de gemeenschappelijke aangelegenheden wordt bevorderd door geschillen tussen de landen of tussen het Koninkrijk en een of meer landen niet te lang te laten voortduren en door de intensivering van de samenwerking de kans op geschillen toeneemt, is dit het juiste moment om te voorzien in de fundamentele lacune in het Koninkrijksbestel. Het is urgent om ook in het Koninkrijksbestel het rechtstatelijke principe onverkort te laten gelden en in het legaliteitsdeficit te voorzien.

Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, VVD, ChristenUnie, SGP en het CDA

Verworpen, ingetrokken en/of vervallen amendementen

Artikel II, onderdeel B, artikel 1

Artikel II, onderdeel J, artikel 54

13 → 27 (Ortega-Martijn)

Er is te voorzien dat de BES eilanden een rechtsgeldig referendum houden over de vraag of ze deel moeten uitmaken van het land Nederland in de vorm als voorzien in de wet WOLBES. Er moet voorzien worden in een regeling ingeval de uitslag van het referendum op deze vraag negatief luidt. Op grond van regelingen aan het Handvest van de VN (zie artikel 73 van het Handvest) ontleend, kan immers niet zomaar voorbij worden gegaan aan een rechtsgeldig referendum inzake zelfbestuur van beheerde gebieden. Op het moment dat er in de Grondwet een voorziening wordt getroffen voor de BES eilanden, kan de regeling komen te vervallen. Hiertoe wordt in onderdeel II van het amendement een regeling getroffen. Dit amendement wordt gewijzigd in verband met een wetstechnische aanpassing.

Verworpen. Voor: SP en ChristenUnie

Artikel II, onderdeel E, wordt artikel 12a

19 → 34 (bijzonder gedelegeerden Wever en Thijsen)

Het Koninkrijk bestaat straks uit vier landen. Daarvoor is een geschillenregeling nodig en die moet acuut uitgewerkt worden. De voorkeur van de indieners van dit amendement voor de instantie die wordt belast met geschillenbeslechting gaat uit naar een kamer bij de Hoge Raad, die verder van de politiek afstaat dan de Raad van State. Bovendien gaat het daarbij immers om de interpretatie van een juridisch document, te weten het Statuut, zijnde de constitutie van het Koninkrijk. Dit amendement wordt gewijzigd in verband met een wetstechnische aanpassing.

Met algemene stemmen verworpen

Artikel 21

20 → 39 (bijzonder gedelegeerden Wever en Thijsen)

De indieners zijn de mening toegedaan dat het democratisch deficit moet worden verminderd en dat de autonomie van het land Aruba, overeenkomstig de gemaakte

datum 15 april 2010

blad 3

internationale afspraken met de algemene vergadering van de Verenigde Naties bij de totstandkoming van het Statuut, moet worden vergroot.

Dit amendement regelt de Staten dan wel de regering van Aruba kunnen verklaren dat een rijkswet ingrijpend is. Verder regelt dit amendement dat ingrijpende rijkswetten niet vastgesteld worden alvorens het ontwerp door de Staten van Aruba is goedgekeurd met twee derden meerderheid van het aantal zitting hebbende leden. Dit amendement wordt gewijzigd in verband met een wetstechnische aanpassing.

Met algemene stemmen verworpen

Artikel II, onderdeel F, artikel 27

12 (bijzonder gedelegeerden Herd /Dammers)

Met artikel 27, derde lid, wordt de mogelijkheid gecreëerd om met uitvoerende regelgeving in de vorm van een algemene maatregel van rijksbestuur of rijkswet te komen, om zo de bekrachtiging van internationale verplichtingen voortvloeiende uit overeenkomsten gesloten met ander mogendheden, te doen naleven. De Raad van State heeft in haar advies van 29 augustus 2009 gesteld dat de artikelen 51 en 43 van het Statuut reeds voldoende juridische basis bieden om het probleem van uitblijven van uitvoeringswetgeving te ondervangen. Om juridische redenen is artikel 27, derde lid, en dan ook het vierde lid, dus overbodig. Indien het gewenst is om voor het hele Koninkrijk gemeenschappelijke maatstaven, normen en standaarden voor de kwaliteit van het leven in alle landen van het Koninkrijk overeen te komen en daarvoor ook internationale verdragen te hanteren, dan is het alleszins redelijk om daar gezamenlijk als Koninkrijk, niet alleen het juridische aspect, maar ook de organisatorische, financiële en personele voorzieningen voor te treffen. Daarmee zal concreet met verenigde krachten worden gewerkt aan gemeenschappelijke standaarden voor alle delen van het Koninkrijk en zal deze als een gemeengoed stellen, in plaats van de indruk te wekken deze eenzijdig te willen opleggen.

Het belangrijkste wat in dit Statuut nu is opgenomen voor wat betreft verdragen en de implementatie hiervan voor de toekomst is het tweede lid van artikel 27. Hierin wordt bepaald dat er een onderlinge regeling zal komen tussen de landen van het Koninkrijk ten behoeve van de totstandkoming van regelgeving en andere maatregelen voor de uitvoering van verdragen. De totstandkoming en zeker de inhoud van deze regeling is essentieel voor het optimaal kunnen voldoen aan verdragsverplichtingen. De draagkracht van de afzonderlijke eilanden van het Koninkrijk is voor de uitvoerbaarheid van verdragen immers de belangrijkste oorzaak voor de opgelopen achterstand in de naleving hiervan.

Met algemene stemmen verworpen

Artikel II, onderdeel F, artikel 27, derde en vierde lid

16 (bijzonder gedelegeerden Wever en Thijsen)

De indieners van dit amendement hebben kennis genomen van het voorstel tot wijziging van artikel 27, derde lid. Hierbij wordt aangegeven dat indien belangen van het Koninkrijk geraakt worden door het uitblijven van regelgeving of andere maatregelen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een overeenkomst met andere mogendheden in een van de landen, terwijl de overeenkomst pas voor het land kan worden bekrachtigd als de

datum 15 april 2010

blad 4

regelgeving of andere maatregelen gereed zijn, een algemene maatregel van rijksbestuur, of indien nodig een rijkswet, kan bepalen op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan die overeenkomst.

Primair wensen de indieners hierbij uitdrukkelijk aan te geven dat zij het hier niet mee eens zijn, en dat dit indruist tegen de geest van het Statuut. Het Statuut is immers een instrument om de landen steeds meer autonome bevoegdheden te geven en niet andersom.

Het voorgestelde artikel 27 doet tekort aan de autonome positie van Aruba. Afspraken die de landen maken, moeten worden nagekomen. Dat geldt ook voor Aruba. Uitvoering van verdragen in lokale regelgeving is een dergelijk afspraak. Aruba heeft achterstand in de uitvoeringsregelingen en staat daarin niet alleen. Ook andere delen van het Koninkrijk, waaronder Nederland, hebben nog niet alle verdragen uitgevoerd zoals overeengekomen, om dezelfde redenen, namelijk een tekort aan wetgevingsjuristen.

Het belang van het nakomen van deze afspraken is evident. Het is ook op verzoek van Aruba dat op Koninkrijksniveau naarstig is gezocht naar samenwerkingsmogelijkheden voor de inhaalslag. De zo begeerde wetgevingspool komt maar niet van de grond. Het gemis aan voldoende wetgevingsjuristen wordt ook in Den Haag gevoeld. Het bemensen van die wetgevingspool is voornamelijk afhankelijk van de beschikbare Nederlandse deskundigheid. Het is juist het gemis aan deze beschikbaarheid welke heeft geleid tot het feit dat die pool nog leeg is. Het in het Statuut opnemen van een dwingende regel, welke in werking treedt bij niet voldoening door de landen van deze internationale verplichtingen, maakt die beschikbaarheid aan deskundigheid niet groter. Het is eerder een manier om te tornen aan de bestaande autonome bevoegdheid van Aruba. Indieners achten dit onaanvaardbaar en in strijd met de geest van het Statuut en met de gemaakte internationale afspraken, zoals reeds gesteld.

Het voorgestelde artikel 27, derde lid, dient dan ook te vervallen. Gezien de samenhang met het derde lid dient het vierde lid eveneens te vervallen.

Met algemene stemmen verworpen

Artikel II, onderdeel H

18 → 32 (bijzonder gedelegeerden Wever en Thijssen)

De Samenwerkingsregeling, op grond waarvan de huidige geschillenregeling tussen de landen onderling is gebaseerd, houdt na de uittreding van de Nederlandse Antillen, op te bestaan. Er is dan behoefte aan een andere regeling.

De indieners van dit amendement hebben er geen bezwaar dat het vehikel van artikel 38 Statuut (met een uittredingsbepaling) nu wordt ingezet om tot een regeling te komen voor het geval een land tardief blijft in de uitvoering van verdragen, terwijl daarbij mede het Koninkrijksbelang in het geding is. "In principe" want het is de overtuiging van de Staten dat een goed gestructureerde samenwerking middels een wetgevingspool reeds tot goede resultaten kan leiden.

De indieners stellen echter voor om deze geschillenregeling direct in artikel 38, eerste lid, op te nemen door daaraan een zinsnede toe te voegen. Artikel 38 vormt daarmee een voldoende grondslag voor het vaststellen van de geschillenregeling, waarmee direct duidelijkheid bestaat over de achtergrond waarin de regeling moet worden geplaatst. Het

datum 15 april 2010

blad 5

voorgestelde art. 38a, dat in verre mate een herhaling bevat van artikel 38, eerste en tweede lid, kan dan vervallen.

Met algemene stemmen verworpen

Artikel II, onderdeel H

22 → 35 (bijzonder gedelegeerden Wever en Thijsen)

De indieners zijn van mening het democratisch deficit verminderd zou moeten worden. Daartoe zou Aruba als autonoom land consensusrijkswetgeving eenzijdig op moeten kunnen zeggen. Dit amendement regelt dat Aruba iedere consensusrijkswet met betrekking tot Aruba kan laten vervallen door middel van een landsverordening. Landsverordeningen waarin een consensusrijkswet vervallen wordt verklaard dienen door een twee derden meerderheid van het aantal zitting hebbende leden van de Staten van Aruba te worden aangenomen. Dit amendement wordt gewijzigd in verband met een wetstechnische aanpassing

Met algemene stemmen verworpen

Artikel II, onderdeel J

21 (bijzonder gedelegeerden Wever en Thijsen)

Met dit amendement bewerkstelligen de indieners dat de inwerkingtreding van een landsverordening die een wijziging van het Statuut beoogd en die door de Staten is goedgekeurd, slechts plaatsvindt nadat de bevolking hiermee heeft ingestemd bij referendum. Indien bij dit referendum niet een volstrekte meerderheid van het aantal kiesgerechtigden zich uitspreekt vóór wijziging van het Statuut, heeft deze wijziging geen doorgang. De indieners zijn van mening dat hiermee het democratisch deficit wordt opgeheven.

Verworpen. Voor: fractie van de ChristenUnie

Moties

29 (Brinkman) over stoppen met de staatkundige vernieuwing

Verworpen met 9 stemmen voor en 120 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: De Mos, De Roon, Wilders, Agema, Bosma, Brinkman, Tony van Dijck, Fritsma en Graus.

Tegen stemmen de leden: Van Leeuwen, Leijten, Luijben, Mastwijk, Van Miltenburg, Neppérus, De Nerée tot Babberich, Nicolaï, Omtzigt, Ormel, Ortega-Martijn, Ouwehand, De Pater-van der Meer, Pechtold, Pieper, Polderman, Poppe, Van Raak, Remkes, Roefs, Roemer, De Roos-Consemulder, De Rouwe, Rutte, Sap, Schermers, Schinkelshoek, Schippers, Slob, Smilde, Smits, Snijder-Hazelhoff, Spekman, Spies, Van der Staaij, Sterk, Tang, Teeven, Thieme, Timmer, Van Toorenburg, Uitslag, Ulenbelt, Van der Veen, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Verdonk,

datum 15 april 2010

blad 6

Vermeij, Vietsch, Van der Vlies, Vos, Jan de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Weekers, Wiegman-van Meppelen Scheppink, Willemse-van der Ploeg, De Wit, Wolbert, Yücel, Zijlstra, Aasted-Madsen-van Stiphout, Algra, Anker, Arib, Atsma, Azough, Bashir, Van Beek, Besselink, Bilder, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Van Bommel, Bouchibti, Bouwmeester, Ten Broeke, Van der Burg, Cramer, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming-Bluemink, Jan Jacob van Dijk, Jasper van Dijk, Van Dijken, Eski, Ferrier, Van Geel, Van Gent, Gerkens, Van Gerven, Griffith, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Harbers, Haverkamp, Heerts, Heijnen, Van Hijum, Ten Hoopen, Irrgang, Jacobi, Jager, Joldersma, Jonker, Kalma, Karabulut, Knops, Koopmans, Koppejan, Koser Kaya, Kraneveldt-van der Veen, De Krom, Laaper, Langkamp en Leerdam.

14 (bijzonder gedelegeerden Yrausquin en Herdé) over een geschillenregeling
Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, SGP, ChristenUnie en het CDA

15 (bijzonder gedelegeerde Yrausquin c.s.) over optimale samenwerking bij implementatie van verdragen
Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, VVD, SGP, ChristenUnie, CDA en het lid Verdonk

24 → **42** (Van Bochove) over een visie op de toekomst van het Koninkrijk
Met algemene stemmen aangenomen

25 (Leerdam c.s.) over aanpassing van de AMvRB
Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, VVD, SGP, CDA, PVV en het lid Verdonk

26 (Leerdam c.s.) over een secretariaat van het Koninkrijk
Aangenomen. Voor: PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, VVD, ChristenUnie, SGP, CDA en het lid Verdonk

28 (bijzonder gedelegeerde Bikker) over een jaarlijks interparlementair overleg
Verworpen. Voor: PvdA en ChristenUnie

30 (Van Gent) over monitoring van de ontwikkelingen op Curaçao en Sint-Maarten
Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, D66 en PvdD

datum 15 april 2010

blad 7

31 → **43** (Ortega-Martijn) over de stem van de BES-eilanden in het staatsbestel
Aangenomen. Voor: PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, ChristenUnie en het CDA

33 (Ortega-Martijn) over invulling van de evaluatiebepalingen
Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, D66, PvdD, ChristenUnie, SGP en het lid Verdonk

36 (Van Bochove en Leerdam) over het voorleggen van de voordracht voor het Koninklijk Besluit aan de Staten-Generaal, de Staten van Curaçao en de Staten van Sint-Maarten
Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, VVD, ChristenUnie, SGP, CDA en het lid Verdonk

37 (Leerdam c.s.) over een regeling zoals bedoeld in artikel 38 van het Statuut Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, VVD, SGP, ChristenUnie, CDA en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige
Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, D66, PvdD, VVD, SGP, ChristenUnie, CDA en het lid Verdonk

38 → **44** (bijzonder gedelegeerde Salvaran c.s.) over erkenning van de Nederlandse, de Friese, de Papiamentse en de Engelse taal in het Statuut
Aangenomen. Voor: SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de SGP, de ChristenUnie en het CDA

40 (Ortega-Martijn) over een tussenevaluatie
Ingetrokken